

הם עמדו על החוף

11.11.97
7.11.97

באיחור קל של שעה וחצי הגיעו כל גיבורי הדרמה.
עננים אפורים התקבצו מעל הים שהיה מתכתי, רובץ
בשפל על הסלעים הנפלאים של גבעת עלייה. גם אני
התייצבתי. לא הייתי מודע לכך שמישהו כבר כתב
את שורות הסיום של המחזה

36

"הסלע לא היה בסדר ולכן ביקשנו להחליף סלע", אמר שטוק, "לא בגלל שאנחנו רוצים להאיץ את העבודות." פניו סמוקים מתחת לכובע רחב מצי חייה, מוביל את אנשי הוועדה המחוזית, המשרד לאיכות הסביבה, אתרים, צוות יפו ופוליטיקאים מקומיים (פקידים מקצועיים, כמו שניסה דודון לקי בועז) מתחת למצוק שבראשו בתי הקברות.

קיר מפואר הוקם לפנייהם שלא לפי התוכנית וסלעייה אגרסיבית עולה לגובה של שלושה מטרים מעל קו האפס של הים, חוסמת את רובו של החוף. השפל היה בעיצומו. שטוק החל בהסברים שלו. מגן על התכנון כמו שמגן פקיד על כוס התה הפרטית שלו, מסביר שיהיה אפשר ללכת ולשבת על המסליל עזה. אי אפשר ללכת ולשבת על המסלע. תוך סכנה לחיים אולי. המסלע; לא רק שלא משפרת כלום - אלא גורמת לסכנת נפשות אמיתית. אורי שטוק, בדרכו העמלנית, ניסה להגן על הקונסטרוקציה שאינה מגינה על כלום. מסלעיה שמגינה על קיר שנבנה כדי לא לתמוך בכלום. ובנוסף לכך נלקח שטח מהחוף כדי למלא אותו בחול כדי לתמוך בקיר שנבנה סתם.

מדרום לקיר הזה עומד קיר בטון בריטי כבר למי עלה מחמישים שנה. שאלתי את שטוק איך זה שה קיר מחזיק למעלה מחמישים שנה בלי סלעייה. הוא סיפר על הכבוד שיש לו לבריטיים ולאיכות הבנייה שלהם. רק מהגרס עלוב באמרו. יכול לספר עוד כמה הבריטיים היו מוכשרים לפני שהוא נולד. אני גם לא צריך שיחמיאו לי על בריטים. יש לי דרכון כזה. זה לא עובר עלי. צ'מברלין, תאצ'ר, מייג'ור וטוני בלייר - ערימת פסלונים מרשימים - גם היא שלי. שטוק טען שהקיר הבו יטי שנמצא על החוף מבוסס לתוך המצוק. שאלתי אותו אם ביצע קידוח בריקה. הוא לא ברק. שהרי הוא מהגרים נפלא שרואה הכל גם בלי לברוק. שוב שאלתי אם ברק. הוא העריך שהבריטיים היו עושים כך, על סמך ניסיון של שש השנים שהוא עזק בתכנון חוף גבעת עלייה. זאת אומרת, במשך שש השנים האחרונות לא ברק שטוק את החוף, התעלם מהמלצות אנשי המקצוע (גיאר לוגים, גיאומורפולוגים ואנשי איכות הסביבה) ות- כנן מפלצת שעליה גאותו. יום אחד תהיה פה וועדה שתעניק לאנשים כמו אורי שטוק את התואר ימיר כוכב אתרים - לא נראה לי שיוכל להיות סמל

רוחותיהם של אפרים קישון והסופר התורכי הגדול ישר קמאל ריחפו מעל לחוף גבעת עלייה ביום ראשון ה-2 בנובמבר 1997. אף אחד לא יכול היה לכתוב את המשפטים יותר טוב מהם. הקשכתי לדר- ברים מלא התפעלות - זה היה מופע של הונאה, דמי גוגיה, הוצאת דיבה, מניפולציה ואיומים מהסוג שדמוקלס היה מוציא מפיו לו התאמן כמו גיבורי ישראל של העולם השלישי שעמדו על החוף.

ומי היו הגיבורים? אחד היה אורי שטוק, איש שלולא היה מהגרס וראי שהיה יכול להיות כוכב של מחזות כ"לול התרגולות" של אפרים קישון. ומי עוד? נסים שקר, חבר המועצה, עורך דין שנאומו חוצב הלהבות (שיצוטט בהמשך) הוכיח לי יותר מזהכל את נאומו של ראש הכפר התורכי המסית את אנשי הכפר התמימים לחזור ולעבוד בשדות הכות- נה הדלים של שפלות צ'קורובה. והבמאי - אחד, מתכנן המחזה, איש בשם יוסי פרחי.

הקהל? הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה, אנשי חברת אתרים ובהם ערן גריפל, איש צוות יפו. ודודון צפירי, כשחקן משנה בהצגה של אורי שטוק ואנשי המשרד לאיכות הסביבה בראשות דני אמיר.

כיום הגיעו לחוף מכיוון שהחברה להגנת הטבע ועמותת אדם טבע ודין החליטו סוף סוף, לאחר המי- שה שנועות, לראוץ להפסקת העבודות הלא חוקיות וההרסניות בחוף גבעת עלייה. אל תבואו - ביקש היועץ המשפטי של המשרד לאיכות הסביבה מעמיר תת אדם טבע ודין ומהחברה להגנת הטבע, אל תבואו, ביקשו מפעילים בשכונה - כדי שלא תיצרו אורזיה עוינת - אנחנו נוכל לשכנע את הוועדה לע- צור את העבודות.

כמה בקלות אפשר לעבור על אנשים ישירים שמאמינים שיש עוד גריפל ואורי שטוק מאתרים רוס וישר מפקידים. יושר מפקיד? האם זה אוקסימור רון?

אני התייצבתי. לא הייתי מודע לכך שמישהו כבר כתב את שורות הסיום של המחזה. משך אותי סרחונו. בתור מטייל עייף בחורי העולם אני מריח סרחונו. אפילו אם הם מתחת לחלון ביתי. מתחת לסככה ורזף ישבו ערן גריפל ואורי שטוק מאתרים ודודון צפירי מצוות יפו של עיריית תל אביב. מי המזנו אחזק? שאל דודון.

הזמין אותך? שאל דורון.

"אף אחד," אמרתי. "אני פה כנציג של התושבים וכעיתונאי."

"זה סיוור סגור לפקידים," אמר לי דורון, שותה מההפוך הפקידותי שהזמין מהמסעדה במשכורת שאני משלם לו.

"באמת?" שאלתי, והזמנתי אספרסו קטן. על חשבוני. היתרון העצום של הפקידים למיניהם הוא שאנחנו משלמים להם כדי שיוכלו לדפוק אותנו בראש חוצות ועל כל חוף.

"יוסי פרחי, מהגרס המחוז, יקבע." לחש דורון בארס שתסט לתוך החלב המוקצף.

באיחור קל של שעה וחצי הגיעו כולם. עננים אפורים התקבצו מעל הים שהיה מתכתי, רוכץ בשפל מלקט על הסלעים הנפלאים של גבעת עלייה. אני יודע שאתם לא זוכרים, פקידי העירייה ניסו לכסות את הסלעים האלה לפני עשרים שנה. התושבים עצרו.

מדדום, בקצב מואץ, נערמו הסלעים שבאים לך פוק את החוף לתמיד. בשבת פרקו משאיות סלעים ענקיים. בעודנו עומדים הגיעו עוד שתי משאיות. כדי לקדם את פני הרעה הורה מישהו להאיץ את קצב העבודות, לקבוע עובדות.

... יקיר כיכר אתרים - לא נראה לי שיכול להיות סמל נעלה מזה לפילים רקובים.

מדדום לקיר הבטון שעומד בגופו ומוכיח את טפשות הסלעייה נמצאים רק סלעי חוף ללא קיר כבר למעלה מעשרים שנה. והכל טוב. לא צריך מס' לעה חדשה ולא קיר בטון ולא רצועת גיבון. "זה לא אותו מצוק," אמר המהגרס. אלא שאני, להבריל משטוק, למדתי גיאולוגיה וגיאומורפולוגיה כמה שנים וכתבתי ספר על חופי הים של מדינת ישראל. המצוק הוא בדיוק אותו מצוק. גיאולוג או גיאומורפולוג גדול הוא לא, ד"ר עידו מכתביהם הנוצעים של יעקב ניר וצבי רון - גיאומורפולוגים המתנגדים בחריפות לעבודות בחוף הנעשות נגד המלצותיהם.

ואז קרה הלא יאמן - אורי שטוק החל להאשים פעילים בשכונה באינטרסנטיות אישית. רשמתי לפני את ההאשמות על השתלטות על שטחים, שטען מול פעילים בשכונה מגובה כדורון צפירי. גרמה לי שעם החומר שרשמתי אפשר להגיש תביעת דיבה נאה. בכל מקרה רשמתי את הדברים, והג' רעתי למי שמצד אחד נאמר להם לא להגיע ומצד שני השתלחו בהם עובדי ציבור. ההשתלחויות לא קרו במדדום אנטימי, אלא על חוף הים ולאוזני 15 אנשים.